

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет гуманітарно-педагогічний
18 червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
Клінічна психодіагностика

Галузь знань С “Соціальні науки, журналістика та інформація”
Спеціальність С4 “Психологія”
Освітня програма “Психологія” (ОС “Магістр”)
Факультет гуманітарно-педагогічний
Розробник: завідувач кафедри психології, кандидат психологічних наук,
доцент, Ірина МАРТИНЮК

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни “Клінічна психодіагностика”

Дисципліна “Клінічна психодіагностика” вибіркова в ОП “Психологія”, важлива для формування клінічного мислення психологів, їх уміння розрізняти психічну норму від психічно патології, визначати межі своєї фахової компетенції. Під час її вивчення студенти пізнають основний інструментарій клінічного психолога, навчаються його застосовувати. Дисципліна забезпечує розуміння сутності методів дослідження в клінічній психології, знання їх видів та особливостей застосування; розвиває здатність до проведення диференційної діагностики психічних розладів.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>магістр</i>	
Спеціальність	<i>С4 Психологія</i>	
Освітня програма	<i>Психологія</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)		
Семестр		
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	<i>8 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>15 год.</i>	<i>8 год.</i>
Лабораторні заняття	<i>- год.</i>	<i>- год.</i>
Самостійна робота	<i>90 год.</i>	<i>104 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>2 год.</i>	<i>- год.</i>

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни “Клінічна психодіагностика” –

ознайомлення здобувачів із методами, що використовуються в практиці клінічного психолога.

Перелік освітніх компонент, які передують вивченню навчальної дисципліни: психіатрична пропедевтика, психологія стресу, психологічна допомога особистості.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність диференціювати психічну норму та психічну патологію, розрізняти симптоми психічних захворювань та розладів психіки;

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) у професійній діяльності;
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми в царині психологічної науки й практики;
- ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності зі збереженням власної ідентичності;
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- ЗК8. Здатність розробляти та управляти проєктами;
- ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
- ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою, у тому числі у професійній сфері;

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики;
- СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності;
- СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну) з використанням науково верифікованих методів та технік;
- СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології;
- СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах;
- СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності;
- СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію;
- СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
- ПРН 3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.
- ПРН 4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН 5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПРН 6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПРН 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях, у тому числі іноземною мовою.

ПРН 8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПРН 9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН 10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПРН 11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності, оцінювати їх ефективність.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів	Кількість годин											
	денна форма							заочна форма				
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд
Модуль 1. <i>Методи дослідження у клінічній психології</i>												
Тема 1. Клінічне інтерв'ювання	1	15	2	2			11	15	2			13
Тема 2. Експериментально-психологічні (пато- і нейропсихологічні) методи обстеження	2	15	2	2			11	15				15
Тема 3. Проективні методи дослідження особистості	3	15	2	2			11	15				15
Тема 4. Оцінка ефективності психокорекційного та психотерапевтичного впливу	4	15	2	2			11	15				15
Разом за модулем 1		60	8	8			44	60	2			58
Модуль 2. <i>Психодіагностичні методики в клінічній практиці</i>												
Тема 1. Методики діагностики психічних станів у клінічній	9	20	2	2			16	15	2			13

практиці												

Тема 2. Методики діагностики властивостей особистості в клінічній практиці	10	20	2	2			16	15				15
Тема 3. Методики діагностики міжособистісних стосунків у клінічній практиці	11	20	3	3			14	15				15
Разом за модулем 2		60	7	7			46	60	2	2		56
Усього годин		120	15	15			90	210	8	8		194

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Клінічне інтерв'ювання	2
2	Експериментально-психологічні (пато- і нейропсихологічні) методи обстеження	2
3	Проективні методи дослідження особистості	2
4	Оцінка ефективності психокорекційного та психотерапевтичного впливу	2
5	Методики діагностики психічних станів у клінічній практиці	2
6	Методики діагностики властивостей особистості в клінічній практиці	2
7	Методики діагностики міжособистісних стосунків у клінічній практиці	3

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тренінг застосування клінічного інтерв'ювання	2
2	Тренінг застосування експериментально-психологічних методів обстеження	2

3	Тренінг застосування проєктивних методів дослідження особистості	2
4	Тренінг оцінювання ефективності психокорекційного та психотерапевтичного впливу	2
5	Тренінг застосування методик діагностики психічних станів у клінічній практиці	2
6	Тренінг застосування методик діагностики властивостей особистості в клінічній практиці	2
7	Тренінг застосування методик діагностики міжособистісних стосунків у клінічній практиці	3

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз техніки проведення клінічного інтерв'ювання	2
2	Аналіз експериментально-психологічних методів обстеження	2
3	Аналіз проєктивних методів дослідження особистості	2
4	Аналіз методів оцінювання ефективності психокорекційного та психотерапевтичного впливу	2
5	Аналіз методик діагностики психічних станів у клінічній практиці	2
6	Аналіз методик діагностики властивостей особистості в клінічній практиці	2
7	Аналіз методик діагностики міжособистісних стосунків в клінічній практиці	3

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне та письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт, завдань самостійної роботи;
- самооцінювання.

7. Методи навчання:

- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод навчання через дослідження;
- метод командної роботи.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного “Положення про екзамени та заліки у НУБіП України”.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. <i>Методи дослідження у клінічній психології</i>		
Лекція 1.1. Клінічне інтерв'ювання	Розуміти сутність і призначення клінічного інтерв'ювання. Знати особливості застосування клінічного інтерв'ювання. Уміти розробляти запитання для клінічного інтерв'ювання, застосовувати їх та аналізувати отримані дані.	-
Практична робота 1.1. Тренінг застосування клінічного інтерв'ювання		10
Самостійна робота 1.1. Аналіз техніки проведення клінічного інтерв'ювання		10
Лекція 1.2. Експериментально-психологічні (пато- і нейропсихологічні) методи обстеження	Розуміти сутність і призначення експериментально-психологічних методів обстеження в клінічній практиці. Знати пато- і нейропсихологічні методики діагностування психічних процесів. Уміти застосовувати ці методики, аналізувати й інтерпретувати їх результати.	-
Практична робота 1.2. Тренінг застосування експериментально-психологічних методів обстеження		10
Самостійна робота 1.2. Аналіз експериментально-психологічних методів обстеження		10
Лекція 1.3. Проективні методи дослідження особистості	Розуміти сутність і призначення проективних методів дослідження особистості, що можуть застосовуватись у клінічній практиці. Знати проективні методики діагностування психічних особливостей особистості. Уміти застосовувати ці методики, аналізувати й інтерпретувати їх результати.	-
Практична робота 1.3. Тренінг застосування проективних методів дослідження особистості		10
Самостійна робота 1.3. Аналіз проективних методів дослідження особистості		10
Лекція 1.4. Оцінка ефективності психокорекційного та психотерапевтичного впливу	Розуміти сутність і завдання оцінювання ефективності психокорекційного та психотерапевтичного впливу в клінічній практиці. Знати методику здійснення такого оцінювання. Уміти добирати методики для оцінювання ефективності психокорекційного та психотерапевтичного впливу, аналізувати й інтерпретувати їх результати.	-
Практична робота 1.4. Тренінг оцінювання ефективності психокорекційного та психотерапевтичного впливу		10
Самостійна робота 1.4. Аналіз методів оцінювання ефективності психокорекційного та психотерапевтичного впливу		10

Модульна контрольна робота 1.	Узагальнення набутих знань та умінь.	20
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Психодіагностичні методики в клінічній практиці		
Лекція 2.1. Методики діагностики психічних станів у клінічній практиці	Розуміти сутність і призначення методик діагностики психічних станів особистості, що можуть застосовуватись у клінічній практиці. Знати методики діагностики психічних станів особистості. Уміти застосовувати ці методики, аналізувати й інтерпретувати їх результати.	-
Практична робота 2.1. Тренінг застосування методик діагностики психічних станів у клінічній практиці		10
Самостійна робота 2.1. Аналіз методик діагностики психічних станів у клінічній практиці		10
Лекція 2.2. Методики діагностики властивостей особистості в клінічній практиці	Розуміти сутність і призначення методик діагностики властивостей особистості, що можуть застосовуватись у клінічній практиці. Знати методики діагностики властивостей особистості. Уміти застосовувати ці методики, аналізувати й інтерпретувати їх результати.	-
Практична робота 2.2. Тренінг застосування методик діагностики властивостей особистості в клінічній практиці		10
Самостійна робота 2.2. Аналіз методик діагностики властивостей особистості в клінічній практиці		10
Лекція 2.3. Методики діагностики міжособистісних стосунків у клінічній практиці	Розуміти сутність і призначення методик діагностики міжособистісних стосунків, що можуть застосовуватись у клінічній практиці. Знати методики діагностики міжособистісних стосунків. Уміти застосовувати ці методики, аналізувати й інтерпретувати їх результати.	-
Практична робота 2.3. Тренінг застосування методик діагностики міжособистісних стосунків у клінічній практиці		10
Самостійна робота 2.3. Аналіз методик діагностики міжособистісних стосунків в клінічній практиці		10
Модульна контрольна робота 2.	Узагальнення набутих знань та умінь.	40
Всього за модулем 2		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)

90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Відтермінування здачі завдань самостійної роботи, практичних занять у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагомої для здобувача причини може бути дозволене за умови надання необхідної документації. Відтермінування здачі екзамену може бути дозволене за умови погодження з деканатом. Проведення навчальних занять, терміни та умови виконання навчальних завдань можуть бути адаптовані до запитів здобувачів із документально підтвердженими особливими потребами. Відповідальністю здобувача залишається вчасне надання таких документів.
Політика щодо академічної доброчесності	Вступаючи на цей курс, здобувачі повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Національному університеті біоресурсів і природокористування України. Ви повинні знати та дотримуватись академічної доброчесності з усіх питань цього курсу. Порушення академічної доброчесності тягне за собою академічну відповідальність.
Політика щодо відвідування	Відвідування лекцій та практичних занять з курсу є обов'язковим, воно забезпечує краще розуміння матеріалу, дає можливість простежити зв'язок між теоретичною інформацією та її прикладним аспектом, сформуванню системи знань та ґрунтовно підготуватись до екзамену. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету).

Навчально-методичне забезпечення:

Психіатрична пропедевтика: ЕНК [для магістрантів спеціальності “Психологія”]. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4627>.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Гальчук О. Я. (2012) Клінічна психологія: навч. посіб. Київ: Атіка. 216 с.
2. Князев В. Р., Рубель Н. Г. Альбом для нейропсихологічного обстеження дітей та підлітків. Київ: ДІА, 2024. 242 с.
3. Психодіагностика в клінічній психології: навч. посіб. Уклад. Співак Л. М., Османова А. М. Київ: Університет "Україна", 2023. 146 с.

Допоміжні

1. Деменція: навч.-метод. посіб. / О. А. Козьолкін, М. В. Сікорська, І. В. Візір, Ю. М. Нерянова. Запоріжжя: ЗДМУ, 2015. 90 с.
2. Депресія: обличчя та маски. За ред. Н. Долішньої. Львів: Вид-во Мс, 2006. 116 с.
3. Кемпінські А. Пізнання хворого. Пер. з пол. під ред. Долішньої Н. І. Львів: Вид-во Мс, 2004. 122 с.
4. Кемпінські А. Шизофренія. Пер. з пол. під ред. Долішньої Н. І. Львів: Вид-во Мс, 2004. 202 с.
5. Максименко С. Д., Чуприков А. П., Прокопович Є. М., Рожкова І. В., Лобанов С. О. (2010) Патопсихологія: навч. посіб. Київ: КММ. 208 с.
6. Максименко С. Д., Цехмістер Я. В., Коваль І. А., Максименко К. С. (2014) Медична психологія: підр. / за заг. ред. С. Д. Максименка. Київ: Вид. дім «Слово». 520 с.
7. Мартинюк І. А. (2008) Патопсихологія: навч. посіб. Київ: ЦУЛ. 208 с.
8. МКХ-11 (ICD-11): Розділ «Mental, behavioral or neurodevelopmental disorders». URL: <https://surl.li/cohbtv> (дата звернення: 09.06.2026 р.).
9. Пропедевтика психіатрії: навч. посіб. / В. В. Огоренко, С. Г. Носов, О. Й. Мамчур, А. В. Шорніков, Р. М. Тимофеев; за заг. ред. В. В. Огоренко. Дніпро: Ліра, 2024. 24 с.
10. Римша С. В., Рациборинська-Полякова Н. В. (2025) Пропедевтика психіатрії з основами загальної психології, патопсихології та психопатології: навч. посіб. Львів: Видавець ФОП Марченко Т. В. 520 с.
11. Чабан О. С., Хаустова О. О., Омелянович В. Ю. (2023) Психічні розлади воєнного часу: монографія. Київ: Вид. дім Медкнига. 232 с.
12. Clinical descriptions and diagnostic requirements for ICD-11 mental, behavioral and neurodevelopmental disorders. World Health Organization. URL: <https://iris.who.int/server/api/core/bitstreams/dcf73611-9e0f-4d5c-85f6-85a58b0da6de/content> (дата звернення: 09.06.2026 р.).

Інформаційні ресурси

1. АІС "Я-психолог". <https://xn----ftbomobdq1b9f.xn--j1amh/>
2. Закон України «Про психіатричну допомогу». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14#Text>
3. Платформа PubMed <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
4. Платформа Google Scholar <https://scholar.google.com/>
5. Центр здоров'я та розвитку «Коло сім'ї» <https://www.youtube.com/@kolo-simy1>